Gümrük Yönetmeliği Madde 559/3 İptali Hakkında

T.C. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Esas No : 2021/896 - Karar No : 2021/2681 (Danıştay Onuncu Dairesinin temyizen incelenerek bozulması istemi)

T.C.
DANIŞTAY
İDARI DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2021/896

Karar No : 2021/2681

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : Ticaret Bakanlığı (Mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)

UETS Kodu: 35756-96578-37139 (E- Tebligat)

VEKİLİ : Av. Sultan Demirkap

KARŞI TARAF (DAVACI) : Alkollü İçki Üreticileri ve İthalatçıları Derneği

VEKİLİ : Av. Ülkü Sakalar

UETS Kodu: 16544-45856-69067 (E-Tebligat)

İSTEMIN KONUSU : Danıştay Onuncu Dairesinin 01/12/2020 tarih ve E:2015/158, K:2020/5512 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: 05/12/2014 tarihinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün, "http://ggm.gtb.gov.tr" adlı internet sitesinden duyurulan "antrepo rejimine konu edilmiş alkollü içkilerin gümrüksüz satış mağazalarında satısı dışında antrepodan transit satısına izin verilmemesi" yolundaki kararının ve bu kararın dayanağı olan 02/12/2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle, Gümrük Yönetmeliğinin 559. maddesine eklenen 3. fıkranın iptali istenilmiştir.

DAİRE KARARININ ÖZETİ:

Danıştay Onuncu Dairesinin 01/12/2020 tarih ve E:2015/158, K:2020/5512 sayılı kararıyla;

Gümrük Yönetmeliği'nin 559. maddesinin 3. fıkrası yönünden;

Yurt dışından ithal edilen yabancı menşeili alkollü içkilerin antrepo rejimine tabi tutularak bir antrepoya alınması ve burada elleçleme işlemi yapılarak (etiketleme, bandrolleme, yeniden ambalajlama ve tasnif etme vs. işlemler) transit rejimi kapsamında Türkiye Gümrük bölgesi dışına yeniden ihraç edilmesi işleminin, Gümrük Kanunu'nun 3.
maddesinde yer alan tanım kapsamında "gümrükçe onaylanmış bir işlem" olduğu, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma kısıtlama getirme yetkisinin ise Gümrük Kanunu'nun 55. maddesi uyarınca Bakanlar Kuruluna ait olduğu,

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 55. maddesinde, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına yasaklama veya kısıtlamalar koyma yetkisinin açıkça Bakanlar Kuruluna tanınmış olmasına rağmen, gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanıma sınırlama getirmeye Bakanlığın yetkili olduğuna iliksin dava konusu Yönetmelik maddesi ile getirilen düzenlemenin anılan Kanun hükmüne aykırı olduğu,

05/12/2014 tarihinde duyurulan "antrepo rejimine konu edilmiş alkollü içkilerin gümrüksüz satış mağazalarında satısı dışında antrepodan transit satısına izin verilmemesi" kararı yönünden;

Yukarıda belirtilen gerekçelerle hukuka aykırılığı ortaya konulan Gümrük Yönetmeliği'nin 559. maddesinin 3. fıkrasına dayanılarak tesis edildiği görülen Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün dava konusu işleminde hukuka uygunluk bulunmadığı,

gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARİ: Davalı idare tarafından, Ticaret Bakanlığının 10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenen görevler çerçevesinde faaliyet gösterdiği; 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 10. 84. 87. ve 89. maddeleri uyarınca gümrük kontrollerinin etkin bir şekilde yürütülmesi ile gümrük gözetim ve kontrolünün sağlanmasının, gümrük idarelerinin yetki ve sorumluluğunda olduğu, gümrük idaresinin bu görevin yerine

getirilmesinde mevzuat dâhilinde gerekli her türlü tedbiri almaya yetkili olduğu, ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Davacı tarafından, Danıştay Onuncu Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ SULTAN AKSOY KUYUMCU'NUN DÜŞÜNCESİ: Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra dosyanın tekemmül ettiği görüldüğünden yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME: Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

a) Görev ve yetki dışında bir ise bakılmış olması,
b) Hukuka aykırı karar verilmesi,
c)Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU: Açıklanan nedenlerle;
Davalı idarenin temyiz isteminin reddine,
Dava konusu işlemlerin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptaline ilişkin Danıştay Onuncu Dairesinin temyize konu 01/12/2020 tarih ve E:2015/158, K:2020/5512 sayılı kararının **ONANMASINA,**
Kesin olarak, 29/11/2021 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARSI OY

X- Ticaret Bakanlığı, 10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe

giren 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenen görevler çerçevesinde faaliyet göstermektedir. Buna göre, söz konusu Kararnamenin "Görev" başlıklı 441. Maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde; "Gümrüklü yer ve sahalarda koordinasyonu sağlamak ve kamu düzeninin bozulmasını önleyecek tedbirleri almak," ve "Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü" başlıklı 451. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; "a) Gümrüklü yer ve sahalarda kamu düzeninin bozulmasını önleyecek tedbirleri almak, buraların takip ve muhafazasını sağlamak, gerektiğinde müdahalede bulunarak durumu adli mercilere intikal ettirmek,"
görev ve yetkileri Ticaret Bakanlığına verilmiştir.

Gümrük Kanunu'nun 89. maddesinde, 55. maddesinin 2., 56. maddesinin 1. fıkralarında belirtilen hallerde, transit rejimi kapsamında taşınan eşyanın gümrük muayenesine tabi tutulması, teminat alınması, eşyanın memur eşliğinde sevki veya diğer önlemler alınması hususlarında düzenleme yapmaya Müsteşarlığın yetkili olduğu; 84. maddesinin 5. fıkrasının ikinci cümlesinde de Müsteşarlığın transit eşyanın cinsine, niteliğine ve taşımanın özelliğine göre veya Türkiye'nin uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülükleri çerçevesinde, bu Bölümdeki madde hükümlerine bağlı kalmaksızın transit rejimine ilişkin düzenlemeler yapılması konusunda yetkili olduğu açıkça belirtilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 55. maddesinin ikinci fıkrasında her ne kadar "Bakanlar Kurulu; kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması, sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan ulusal hazinelerin korunması, fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması gerekçeleri ile eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına yasaklama veya kısıtlamalar koyabilir." denilmiş ise de bu yetki madde hükmünde tek tek belirtilen konulara ilişkin istisnai özel bir yetki olup aynı Kanun'un 89. maddesi ile 55. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen hallerde düzenleme yapma konusunda Müsteşarlığın yani Ticaret Bakanlığının genel yetkili idare olduğu açıkça hüküm altına alınmıştır.

Bu nedenle, Gümrük Kanunu'nun 55. maddesinden hareketle eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanımına kısıtlama getirmeye sadece Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu ve Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu bir konuda Bakanlığa yetki verilmesine ilişkin dava konusu düzenleyici işlemin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle verilen Daire kararında hukuki isabet bulunmadığı sonucuna varılmış olup, temyiz isteminin kabulü ile temyize

konu kararın bozulması gerektiği oyuyla, onama kararına katılmıyoruz.

Danıştay Kararı (Esas No: 2021/896 - Karar No: 2021/2681)

Kaynak: T.C. Danıştay Başkanlığı